

Niech żyje rząd robotniczy i włościański!

Warunki Prenumeraty.

w Warszawie z odnośnikiem
miesięcznie Zł. 5.40
bez odnośnika „ 4.70
na prowincyjną miesięczn. „ 5.40
Zagranicą „ 8.—
Za zmianę adresu 50 groszy

Redakcja przyjmuje Interessantów od 1 — 2 po pol. Za zwrot rękopisów redakcja nie odpowiada.

Administracja czynna od 9 do 5 bez przerwy. Kasa czynna od 11 do 1
Rachunki płatne w środy.

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

Ceny ogłoszeń:

Ogłoszenia w tekście (przed kron.) 25 groszy
nekrologi 10 „
zwyczajne 15 „
drobne za jeden wyraz 10 „
Ceny ogłoszeń należy rozumieć za wiersz wysokości 1 milimetra

Dla poszukujących pracy 50% rabatu
Ogłoszenia w nie niedziel. o 25% drożej
Fantazyjne i tabele (bilanse) 50% „
Ogłoszenia przyjęte po zamknięciu Administracji o 10% drożej
Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Redakcja — tel. 176-70.
Administracja — tel. 120-13.
Warecka 7.

Konto czekowe P. K. O. Nr. 175.

Numer pojedynczy 20 groszy.

Z powodu preliminarza budżetowego.

Budżet na rok 1926, uchwalony przez Radę Ministrów, kończy się niedoborem, przekraczającym 200 milionów złotych. Ujawnienie niedoboru nie jest samo przez się objawem groźnym. Może nawet być pozytywne, choćby dlatego, że wskazuje konieczność gruntownej reformy zarządu Państwa, która jedynie może niedobór ten skutecznie usunąć jeszcze w bieżącym okresie budżetowym.

Rząd wyobraża sobie, że przynajmniej 100 milionów niedoboru zdoła pokryć przez wzmocnienie dochodowości przedsiębiorstw państwowych, pozostała reszta — przez reformę administracji. Ten optymizm pana ministra skarbu nie wydaje mi się zbyt przesadny, o ile idzie o przeprowadzenie oszczędności w administracji i armii, które istotnie mogą i powinny być bardzo znaczne. Natomiast sprawa usprawnienia przedsiębiorstw państwowych (w tej liczbie przedewszystkiem największego z nich — kolei żelaznych) wymaga dłuższej wyteżonej pracy i nie sądzę, aby można już w tym roku traktować realnie podniesienie ich dochodowości o 100 milionów.

Owe 100 milionów potrzebnych do zrównoważenia budżetu możnaby zresztą uzyskać bez zbyt wielkiej trudności i innym sposobem. Trzeba poprostu podnieść preliminarzową sumę 60 milionów wpływów z podatku majątkowego do wysokości 100 milionów i trzeba zmniejszyć wydatki wojskowe, przekraczające 560 milionów, do sumy 500 milionów. Wnioski w tej mierze zostały już przez Z. P. P. S. zgłoszone.

Równowaga budżetu, realna, nie fikcyjna, jest jednym z warunków kategorycznie przez P. P. S. postawionych przy tworzeniu obecnego Rządu. Równowagę tę uznał też pan minister skarbu za niezbędną podstawę swej pracy. Dlatego też nie zamierzamy kapitulować przed niechęcią klas posiadających do płacenia podatku majątkowego i przed dążeniem sfer wojskowych do utrzymywania za wszelką cenę 300-tysięcznej armii koszarowej. Musimy tedy osiągnąć równowagę budżetu przez realizację jedynie skutecznego wskazania: więcej dochodów z podatku majątkowego, mniej wydatków na wojsko.

Bądź co bądź co najmniej połowę obecnie wykazanego niedoboru trzeba będzie pokryć przez zmniejszenie wydatków na zarząd Państwa, zwłaszcza w dziedzinie t. zw. administracji politycznej. W tym właśnie celu Sejm powołał do życia Nadzwyczajną Komisję Oszczędnościową, która w porozumieniu ze specjalnymi komisjami rządowymi dbać ma o przeprowadzenie szybkiej i celowej reorganizacji władz administracyjnych i sposobu urzędowania.

Z wielką ostrożnością sądzić trzeba wszystkie t. zw. „prace oszczędnościowe“, są one bowiem w Polsce bardzo już dyskredytowane, zwłaszcza przez niefortunne poczynania rządu pana Witosa i słynnej komisji p. Moskalewskiego. Stwierdziłem jednak, że nawet z prac p. Moskalewskiego można było przy dobrej woli rządu uzyskać wyniki lepsze, niż je uzyskano bowiem z wniosków jego wprowadzono w życie tylko t. zw. redukcje, stosowane mechanicznie i najczęściej dla celów partyjno-politycznych, zaś szereg innych usiłowań pozostawiono bez uwzględnienia. Tak samo zgóra przez pół roku tajono wyniki przeprowadzonych przez rząd konkursów na projekty reformy rachuby i biurowości. Doświadczenia, w ostatecznej konieczności, materiały te zostały wydobyte i oddane do użytkowania.

Trzeba więc użyć wszelkich środków, aby i teraz zamierzenia oszczędnościowe nie skończyły się na czczej reklamie, albo

na reakcyjnym psotnictwie. Trzeba, aby wyniki prac komisyjnych prowadzone w tej dziedzinie były ujawnione i poddane pod kontrolę publiczną i aby reformy proponowane przez te komisje zostały przez Rząd rozważone jaknajspieszniej i pod jego odpowiedzialnością wprowadzone w życie. Głos poważny w tej mierze muszą też mieć organizacje zawodowe pracowników państwowych, albowiem reforma zarządu Państwa wywrze wpływ bardzo znaczny na ich najżywońsze interesy gospodarcze i polityczne.

Z pośród komisji rządowych, powołanych do opracowania reformy administracji, pierwszą ukonczyła swą pracę komisja do spraw rachuby i kasowości, pozostająca pod przewodnictwem p. wiceministra Markowskiego. Ze sprawozdania tej komisji, złożonego rządowi i podanego do wiadomości Nadzwyczajnej Komisji Sejmowej wynika, że organizacja rachuby i kasowości wymaga znacznych i jaknajprędzych zmian, gdyż jest kosztowna i uciążliwa, zarówno dla Skarbu Państwa, jak i dla zainteresowanej publiczności. Liczba urzędników zatrudnionych w wydziałach rachunkowych i budżetowych w centralnych instytucjach i w podległych urzędach wynosi ni mniej niż 1823 osoby. Znaczna większość tych urzędników nie ma innego zajęcia, jak tylko obliczanie pensji swoich kolegów. Min. Spraw Wewnętrznych zatrudnia aż 426 urzędników rachunkowych (w tej liczbie sama Policja Państwowa aż 150 !); Min. Oświecenia zatrudnia 492 urzędników rachunkowych; nawet niewielkie Min. Sprawiedliwości, którego budżet w pozycjach dochodów i wydatków wynosi około 120 milionów złotych, zatrudnia dla jego przeprowadzenia nie mniej niż 342 urzędników rachunkowych. O tem, jak rozrzutna jest administracja rachunkowa i jak wielkie mogłyby być w tej mierze dokonane oszczędności przekonanywa jeden wymowny przykład: Oto w biurze Sejmu i Senatu zatrudnionych jest w dziale rachuby 3 urzędników, mających za zadanie obliczanie wydatków i dochodów, związanych z wykonaniem budżetu w wysokości 9 milionów złotych rocznie, zaś w kancelarii Prezydenta Rzplitej, dla wykonania czterokrotnie mniejszego budżetu, który wynosi niespełna 2 milj. złotych, zatrudnionych jest — także 3 urzędników.

Nadmierna liczba czynności rachunkowych może i powinna być znacznie zmniejszona, wynika bowiem ze zbyt skomplikowanych przepisów rachunkowych oraz z niezbyt celowych przepisów niektórych ustaw, które bez trudności mogą być zmienione.

W zakresie wydatków państwowych najczęściej czynności rachunkowych wymagają płace urzędników państwowych oraz zaopatrzenia emerytów i renty inwalidzkiej. Komisja p. Markowskiego przedłożyła Rządowi postulat zmiany ustaw o uposażeniach urzędniczych i o rentach, w kierunku uproszczenia, przez zniesienie ruchomej skali plac oraz dodatków, wymagających mozolnych obliczeń. W zasadzie zdanie uproszczenia pomienionych ustaw jest słuszne i usprawiedliwione. Związek Parlamentarny Socjalistów Polskich nie będzie się też sprzeciwiał dążeniu w tym kierunku, zastrzegając się jednak stanowczo przeciwko t. zw. „ustaleniu plac“ niezbępnemu przy dzisiejszej anarchii oon. System dzisiejszy może być uproszczony, bezwzględnie jednak musi być zachowana zasada odpowiedzialnego wzrostu uposażenia przy wzroście kosztów utrzymania.

W zakresie przychodów Min. Skarbu znaczne oszczędności w kosztach rachuby można osiągnąć przez wprowadzenie w życie przepisu Konstytucji o rozdziale źródeł dochodowych między Państwo i związki komunalne. Musi nastąpić w tym celu przebudowa obecnego systemu podatkowego, uznanego przez wszystkich za wadliwy. Państwo winno zachować na swój użytek kilka głównych podatków bezpośrednich (obrotowy, dochodowy, majątkowy, spadkowy), inne zaś podatki (gruntowy, budynkowy, patentowy) przekazać w całości samorządom. Reforma ta pozwoli na zmniejszenie co najmniej o połowę kosztów administracji podatków, zapewniając jednocześnie zarówno Państwu, jak związkom komunalnym nieuszczuplone dochody. Komisja p. Markowskiego przedłożyła Rządowi swą opinię o konieczności przeprowadzenia tej reformy. Rząd winien przychylić się do tego wniosku i jaknajprędzej opracować odpowiednie projekty ustaw.

Przeprowadzenie reform w kierunkach zaznaczonych powyżej może przynieść, o ile będzie dokonane szybko i energicznie, wcale niemałe wyniki jeszcze w bieżącym okresie budżetowym. „Oszczędności“ mają jednak swe naturalne granice, których przekroczyć nie można i złudzenia pod tym względem muszą się zakończyć — nie.

BANDYTYZM POLICYJNY NA KRESACH.

W Nr. 17 „Il. Kurjera Codziennego“ z dnia 17 b. m., pod tytułem „Bandytyzm na Kresach Wsch. zanika“, został zamieszczony wywiad korespondenta wspomnianego dziennika u inspektora policji województwa wołyńskiego, Grabowskiego z Łucka, który udzielił kilku obszernych informacji na temat stanu bezpieczeństwa w województwie wołyńskim.

Na zapytanie owego korespondenta: „Jak się przedstawia ogólny stan bezpieczeństwa województwa wołyńskiego?“ — inspektor Grabowski oświadczył: „Ogólny stan bezpieczeństwa województwa wołyńskiego przedstawia się dzisiaj więcej, niż zadowalająco. W całym województwie panuje zupełny spokój. Porównując stan bezpieczeństwa województwa wołyńskiego dzisiaj ze stanem w r. 1924 czy pierwszą połową r. 1925, stwierdzam kategorycznie, że bandytyzmu dziś u nas niema wcale. Do największego rozkwitu doszedł na kresach bandytyzm w maju r. 1925, kiedy to przeciętnie, tygodniowo, było 18 napadów. Wtedy naprawdę były bardzo gorące dni. Zmieniło się to jednak z chwilą, kiedy policja chwyciła się radykalnego środka. Środkiem tym było realne załatwienie sprawy na miejscu.“

A gdy, najprawdopodobniej, nie zrozumiałszy znaczenia końcowych wyrazów, korespondent rzucił informującemu pytanie: „Co to znaczy?“ — inspektor Grabowski, w dalszym ciągu kontynuując przerwaną informację oświadczył: „Spotkany w polu lub w lesie z bronią w ręku bandyta był kładziony trupem na miejscu. To postulatowi tak, że dziś bandytyzmu niema nawet na lekarstwo. Oczywiście mówię tu o napadach bandyckich, bo sam bandytyzm nie da się tak łatwo wykorzenić, gdyż uprawianie tego procederu leży już w charakterze miejscowej ludności (!!!). W r. 1925 policja zabiła na miejscu 42 bandytów, w więzieniach znajduje się dotychczas zgóra 100 bandytów i współników tychże, nie licząc tego, że co około 17 bandytów skazały sądy doraźne.“

Bogate pokłosie uprawianych systematycznie, w ciągu zgora pięcioletniego okresu, przez administrację i policję kresów wschodnich wszelkiego rodzaju i charakteru nadużyć, samowoli i wogóle bezprawia względem miejscowej ludności — maleje i

W dzisiejszym numerze:

Adam Pragier. Z POWODU PRELIMINARZA BUDŻETOWEGO.

BANDYTYZM POLICYJNY NA KRESACH.

OSZCZERSTWA „KURJERA PORANNEGO“

PRZED ZJAZDEM MŁODZIEŻY T. U. R.

JESZCZE JEDNA PANAMA.

PRZECIWKO PROTEGOWANIU PRYWAT-

NEGO PRZEMYSŁU WOJENNEGO.

ENDECKI SENATOR PRZECIWKO ENDECKIEMU

MINISTROWI.

ZATARG W TRAMWAJACH.

STRAJK W TELEFONACH.

CURIOSA.

FABRYKA. (Wiersz).

doborem budżetowym. Dlatego walka o równowagę budżetu nie może być ograniczona tylko do usiłowań oszczędnościowych, lecz musi być prowadzona na całej powierzchni polityki budżetowej — jako walka o wzmocnienie świadczeń ze strony klas posiadających i o zmniejszenie wydatków nieprodukcyjnych.

Adam Pragier.

bleśnie wobec tak strasznych i cynicznych informacji, udzielonych przez szefa policji wojewódzkiej, Grabowskiego.

Wprawdzie cała Polska jest zaśmieconą przez różnych „uprzywilejowanych“, pozostających u Niej w służbie, rycerzy kunsztu złodziejskiego, lub szpiegowskiego nowej formacji; tym panom, maskującym się hasłem „Bóg i Ojczyzna“, oczy nie zmrużą się, a ręka nie zadryją, aby powtórnie — Państwo oddać wrogom na rozdarcie, bądź utopić we krwi uprawianej przez nich anarchii, lecz tacy Grabowscy — to radsze unikać, a więc zasługują na większą, bacniejszą, uwagę strażniczego społeczeństwa.

Zbędne i zbyt zaszczytne byłoby szczegółowo badać przeszłość takich panów i dociekać, jakie nieszczęśliwe dla nas fale wydarzeń dziejowych wyrzuciły ich na brzegi polskie, gdyż właściwie mówiąc analizowanie życiorysów takich „bohaterów“ należy do kompetencji mianującej władzy służbowej — ministra spraw wewnętrznych, a wedle „tak wielkich zasług“ — (42 ujawnione samosądy) — do prokuratora sądu okręgowego w Łucku.

Przeróżająca i ponura karta w życiu Państwa i społeczeństwa! Policja całego województwa, z inspektorem na czele, w ciągu całego roku jawnie, na oczach wojewody i prokuratorów — „najlegalniej“ dokonywała kilkudziesięciu zbrodni zabójstwa-samosądu nad ludźmi „spotkanymi w lesie lub polu z bronią w ręku“, rzekomo, bandytów, bo rekrutujących się z miejscowej ludności, „w charakterze której leży uprawianie procederu bandytyzmu!“

Jeśli „dobrotliwe“ przyznanie się inspektora Grabowskiego do 42 zbrodni — wyzerpuje listę „położonych na miejscu“ ofiar, to należy jednak podziwiać, że mimo powziętej przezeń zasady „o charakterze miejscowej ludności“, ograniczył się ów siepacz — tak niewielkim odsetkiem w stosunku do ogólnej liczby ludności województwa wołyńskiego. Wszak miał możliwość i wolną rękę wystrzelać daleko więcej domniemyanych bandytów, bo nikt mu w tej nędznej robocie przeszkód nie stawiał, bo- wiem nawet sądy doraźne przy znikomym liczbie „coś“ 17 skazanych, odczuły brak spraw załatwianych bezkonkurencyjnie „na miejscu“ przez policję dzielnego szefa Grabowskiego.

